

INNOVÁCIÓ

■ FOCUS AZ ŰRBEN

Miskolci kisvállalkozás űrmissziója

2010. február 3-án 7.00 perckor a Bajkonuri űrrepülőtérről lőtték fel a PROGRESS 36P jelű automatikus teherűrhajót. A rakéta február 5-én 11.40 kor rákapcsolódott a Nemzetközi Űrállomás dokkcsutkájára. Az ezt követő órákban az űrállomás személyzete kipakolta a raketeret. A csomagok között ott volt a FOCUS doboza is. A FOCUS csomagot egy miskolci kisvállalkozás, az ADMATIS küldte a fentieknek. És ezzel megkezdődött egy fantasztikus kaland utolsó, legfontosabb része: magyar habosítási kísérlet mikrogravitációs körülmények között a Columbus modulban.

Magát a kísérletet Jeffrey Williams - amerikai asztronauta - végezte február 7-én. A végrehajtást földi operátor irányította Münchenből, amit az Admatis legénysége az Európai Űrtechnikai Központ (ESTEC, Noordwijk) Felhasználósegítő Központjából (USOC) követett. A kísérlet eredményét elektronikus formában rögzítették és továbbították Miskolcra.

Az előzmények messzire nyúlnak vissza. Az ADMATIS Kft 2006-ben tette meg javaslatát az ESA-nak, s ekkor nyerte el egyetlen magáncéggként a pályadíjat, az ESA és az Európai Közösség FP6 kasszájának támogatását. A siker kettős volt: egyrészt a kísérlet választ ad egy fizikailag tisztán interpretálható - és az ADMATIS földi fémhab-technológiájában

kulcskérdésnek számító - tudományos kérdésre, másrészt a cég maga tervezhette és kivitelezhette a kísérleti berendezést, azaz megváltotta a belépőjegyet az űripari kivitelezők szűk körű klubjába.

Nos, a hároméves munka gyümölcse megérett. A FOCUS fenn van az űrben. Már csak a kísérletnek kellene sikerülnie. Az előkészületek okán van miért izgulni. Ugyanis a kísérletet a betöltéstől számított 14 napon belül el kell végezni, különben hiábavaló volt az egész. És február 8 már a betöltés utáni 12. nap. Úgyhogy január 28 déli 12 óra óta az egész ADMATIS a visszaszámlálás állapotában van. Ha elhalasztják a Progressz fellövését, ha késik a dokkolás, ha sérül a készülék, ha túl hideg a Columbus kabin, ha más feladatot kap Jeffry Williams...

A FOCUS kísérlet a második magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben. Az elsőt Farkas Bertalan végezte, 1980-ban, épp 30 évvel ezelőtt. A kerek évforduló elgondolkodtató. Az első kísérlet egy adathiányos ad hoc presztízszakció volt, definiálatlan kísérleti feltételekkel és homályos tudományos céllal. A második kísérlet pedig minden részletében pontosan előkészített, sokszorosán kipróbált és adatokban gazdag mérés, precízen meghatározott kísérleti körülmények között, konkrét technológiai céllal. Ez a cél nem más, mint habcellás anyagok földi gyártása.

Igen, az ADMATIS technológiai kísérlete jókor jött üzenet a magyar űrstratégia paradigmaváltásához. Az európai integráció - az ESA belépés - csak működő űripar birtokában válhat a fejlődés motorjává. Erre pedig az országnak nagy szüksége van.

Az űrkutatás hőstetteit az űripar prózai akcióinak kell követniük. Úgy látjuk, hogy eljött az ideje annak, hogy a hazai kisvállalkozások megtalálják az utat az európai űriparhoz. A FOCUS kísérlet egy lépés előre ezen az úton.

KERESÉS
Keresett szó:

- ROVATOK**
- Informatika
  - Karrier
  - Közlekedés
  - Távközlés
  - Innováció
  - Konferencia, rendezvény, díjak
  - Agrárium
  - Publikáció
  - Oktatás-továbbképzés
  - Építészet
  - Környezetvédelem
  - Energetika
  - Infotár
  - Jogi változások
  - Pályázatok
  - Tudomány - Áltudomány
  - Vélemény
  - Anno
  - Közélet
  - Pénzügyeink
  - Bulvár
  - Fórum

Címdoldal > Innováció

INNOVÁCIÓ

■ FOCUS AZ ŪRBEN

Miskolci kisvállalkozás űrmissziója

2010. február 3-án 7.00 perckor a Bajkonuri űrrepülőtér fel a PROGRESS 36P jelű automatikus teherűrrepülővel a Progress 36P fel a PROGRESS 36P jelű automatikus teherűrrepülővel február 5-én 11.40 kor rákapcsolódott a Nemzetközi űrállomás dokksutkájára. Az ezt követő órákban az űrrepülő személyzete kipakolta a rakteret. A csomagban a FOCUS doboza is. A FOCUS csomagot egy miskolci vállalkozás az ADMATIS küldte a fentieknek. És ezzel megkezdődött a fantasztikus kaland utolsó, legfontosabb részlete: a habosítási kísérlet mikrogravitációs körülmények között a Columbus modulban.

Magát a kísérletet Jeffrey Williams - amerikai asztronauta február 7-én. A végrehajtást földi operátor irányította Münchenből, amit az Admatis legénysége az űrrepülő Képzési Központ (ESTEC, Noordwijk) Felhasználósegítő Központjából (USOC) követett. A kísérlet eredményeit rögzítették és továbbították Miskolcra.

Az előzmények messzire nyúlnak vissza. Az ADMATIS Kft 2006-ben tette fel a feladatát, s ekkor nyerte el egyetlen magáncéggként a pályadíjat, az ESA és az ESTEC támogatását. A siker kettős volt: egyrészt a kísérlet választásának interpretálható - és az ADMATIS földi fémhab-technológiájában kulcskérdés tudományos kérdésre, másrészt a cég maga tervezhette és kivitelezhette a kísérletet, azaz megváltotta a belépőjegyet az űripari kivitelezők szűk körű klubjába.

Nos, a hároméves munka gyümölcse megérett. A FOCUS fenn van az űrrepülőn, és a kísérletnek kellene sikerülnie. Az előkészületek okán van miért izgulni. Ugyan már a betöltés utáni 12. nap. Úgyhogy január 28 déli 12 óra óta az egész űrrepülő visszazámlálás állapotában van. Ha elhalasztják a Progressz fellövését, megsérül a készülék, ha túl hideg a Columbus kabin, ha más feladatot kap Jeffrey Williams.

A FOCUS kísérlet a második magyar anyagtudományi kísérlet a világűrben. Az első Farkas Bertalané volt még 30 évvel ezelőtt. A kerek évforduló elgondolkodtató. Az első kísérlet egy adathiányos ad hoc projekt volt.